

УДК 35

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-2\(2\)-296-302](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-2(2)-296-302)

Залізнюк Вікторія Петрівна доктор наук з державного управління, професор кафедри світової економіки, Державний торговельно-економічний університет, вул. Кіото, 19, Київ, 02000, тел.: (067) 407-79-97, <https://orcid.org/0000-0002-7014-0207>

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ СВІТУ

Анотація. Мета статті — провести перспективно-ретроспективне дослідження основоположних проблем, що виникають у країнах Європейського Союзу та Сполучених Штатах Америки під час владно-урядової діяльності, спрямованої на рекультивацію та розбудову інноваційної діяльності. Виявлено, що інноваційна діяльність на сучасному етапі розвитку суспільства має позитивні та ризикові чинники. У цьому контексті, аналіз інноваційної культури та пошук коефіцієнту інноваційної активності владно-урядових інституцій набуває високої академічної актуальності та важливості.

Відзначено, що країнам Європи притаманний процес реструктуризованої, галузевої та муніципально-управлінської політики державного регулювання інноваційною діяльністю — так, даний державно-владний процес знаходить своє відображення на різних інституційних ланках — загальнодержавній, територіальній та регіональній. Зазначено, що активна роль державних органів у регулюванні процесу управління інноваціями не завжди є дієвою та концептуальною — відтак, для Європейського співтовариства характерними є проблеми налагодження інноваційних процесів та ототожнення державного інституту у якості ефективного регулюючого механізму глобалізації інновацій.

Доведено, що розбудова інноваційного суспільства у Сполучених Штатах Америки носить характер комплексної взаємодії трьох незалежних владних ланок управління : уряду, науки та бізнес-підприємництва. Через це, виникає проблематизм у формуванні інноваційно-управлінської політики новітнього зразка — із тотальним залученням усіх суспільно-державницьких ланок взаємодії, і, як наслідок, створенням демократизованого, сучасного та ефективного процесу культивувати інновацій.

Обґрунтовано взаємозалежність урядово-управлінського регулювання інноваційною діяльністю та цільових державних програм, що застосовуються у Європейському Союзі та Сполучених Штатах Америки. Відтак, проблематика державного управління інноваційними процесами у розвинених країнах світу має обоюдно за ступенем генералізації державно-управлінських методик управління інноваціями структуру.

Ключові слова: державне управління, інноваційні процеси, Європейське співтовариство, Сполучені Штати Америки, культивування інновацій.

Zalizniuk Victoria Petrovna Doctor of Science in Public Administration, Professor of the Department of World Economy, State University of Trade and Economics, Kyoto St., 19, Kyiv, 02000, tel.: (067) 407-79-97, <https://orcid.org/0000-0002-7014-0207>

THE ECONOMIC ESSENCE OF INVESTMENT ACTIVITIES IN THE DEVELOPED COUNTRIES OF THE WORLD

Abstract. The purpose of the article is to conduct a prospective retrospective study of the fundamental problems that arise in the European Union and the United States during government and government activities aimed at reclamation and development of innovation. It is revealed that innovative activity at the present stage of society development has positive and risk factors. In this context, the analysis of innovation culture and the search for the coefficient of innovation activity of government institutions is of high academic relevance and importance.

It is noted that European countries are characterized by a process of restructured, sectoral and municipal policy of state regulation of innovation - yes, this process of government is reflected in various institutional levels - national, territorial and regional. It is noted that the active role of public authorities in regulating the process of innovation management is not always effective and conceptual - therefore, the European Community is characterized by problems of innovation and identification of public institutions as an effective regulatory mechanism for globalization of innovation.

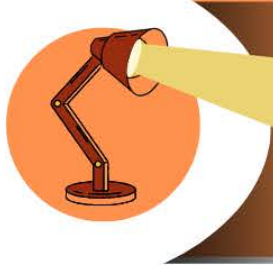
It is proved that the development of an innovative society in the United States is a complex interaction of three independent branches of government: government, science and business. Because of this, there is a problem in the formation of innovation and management policy of the latest model - with the total involvement of all social and state levels of interaction, and, as a consequence, the creation of a democratized, modern and effective process of cultivating innovations.

The interdependence of governmental and administrative regulation of innovation activities and targeted government programs applied in the European Union and the United States of America is substantiated. Thus, the issue of public management of innovation processes in the developed countries of the world has a mutual structure in terms of the degree of generalization of public administration methods of innovation management.

Keywords: public administration, innovation processes, European community, United States of America, cultivation of innovations.

Постановка проблеми. Сучасні тенденції у сфері державного управління, політики та економіки, а також додаткова роль глобалізації та інформатизації

суспільства породжують необхідність позиціонування державного регулювання інноваційними процесами як засадничої ланки успішної владної політики — як на теренах Європейського співтовариства, так і Сполучених Штатів Америки. В той же час, інноваційна діяльність, її управління та консолідації пов'язані із великою кількістю законодавчих, управлінських та структурно-урядових ризиків, що визнаються її негативними формами прояву. Недостатня ефективність державного регулювання у сфері управління інноваціями спричиняє проблематизм у питаннях міжнародної кооперації та обміну інноваційними концептами управлінського розвитку. Додатково, виникають неточності та складності у питаннях економічного та політичного співробітництва на міжнародному рівні задля експансії інноваційного управління як дієвого урядового інструментарію.

Важливо наголосити, що субсидіарною причиною виникнення складностей під час контролінгу за інноваційними процесами у Європейському Союзі та Сполучених Штатах Америки є багатоскладність інновацій як процесу науково-технічного та економіко-підприємницького управління. Себто, важливим видається поєднання технологічних моделей та концептуальних розробок із подальшим гіпотетичним мірилом їх комерціалізації шляхом виробничо-споживчого обміну.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Стійкість та стабільність міжнародних позицій розвинених країн світу (країн-членів Європейського Союзу та Сполучених Штатів Америки) не нівелює негативних факторів державного управління у сфері інноваційної діяльності. Питання економічної ефективності, державно-урядової доцільності та суспільної затребуваності інновацій є одними із основоположних у контексті активного процесу державотворення. Відтак, дослідження проблематики державного управління у розвинених країнах світу є актуальним та потрібним. Для цілей даного дослідження застосовним видається науковий доробок Й. Шумпетера, Х. Пранге, В. Матусевича, Я. Никонової, В. Оболенського, А. Івасенко, Д. Хауеллса та інших.

Мета статті — проаналізувати та уніфікувати проблемні аспекти державного управління інноваційними процесами у розвинених країнах світу.

Виклад основного матеріалу. Інноваційний процес, згідно із твердженнями, умовиводами та підходами науковців, апріорі пов'язаний із обмінно-споживчим сегментом державно-бюджетного обігу грошових активів. Проте, досить частою та розповсюдженою є проблема інноваційної кооперації, що супроводжує процес будь-яких принципово нових розробок. Так, на теренах Європейського Союзу, а саме — у Франції та Німеччині — непоодинокими є випадки слабого поєднання адміністративно-розпорядчого, фінансово-виробничого та організаційно-наукового середовищ.

На практиці, подібна колізія призводить до зниження дієвості інновацій, і, як підсумок, втрати довіри до інноваційної діяльності держав від категорії

соціуму, для яких інновації — джерело науково-прикладного інтересу (науковці) або доходу (розробники).

У дійсності, інноваційна діяльність прямо ототожнюється із процесом винахідництва. Так, за англо-американською моделлю, будь-яка інновація повинна відповідати трьом критеріям: новизна, промислова придатність та винахідницький рівень. Однак, на думку Х. Пранге, відповідність даним критеріям для Сполучених Штатів Америки є поняттям рідкісним. Справа в тому, що винахідницький рівень інновації пов'язаний із її принципово новими стилістичними характеристиками застосування — а це, в свою чергу, явище рідкісне, адже часто під поняттям новітньої розробки розуміється цілком відомий, концептуально визнаний об'єкт (продукт, ідея, винахід, розробка тощо) [1].

Одночасно, іншим мірилом наявних проблем у сфері державного управління інноваціями на території країн-членів Європейського співтовариства виступає відносно низький рівень науково-інноваційної культури та технічно-промислової грамотності населення. Так або інакше, інновації — поняття специфічне та вузькогалузеве. За переконанням Й. Шумпетера, структурно це — не лише нововведення, але й супутні фактори, межі та координати впровадження принципово нового підходу до виробничого процесу [2].

Відтак, процедурні аспекти втілення інноваційної грамотності — складний та часозатратний процес: причинами цьому є відсутність інтелектуального збагачення простого населення у механізм впровадження нових ідей, внаслідок чого зменшується відсоткове співвідношення залученості громадян у сферу інтелектуального співробітництва. Зазначимо, що подібні тенденції стосуються як розвинених країн Європи, так і Сполучених Штатів Америки. Фактично, недостатнього рівня злагожденості у деяких країнах Європи, переважно центральноєвропейських (Швейцарія, Бельгія) зазнає процес ефективізації громадсько-владної комунікації. За ідеальною моделлю, функцію посередництва у даному випадку виконують засоби масової інформації (тематична література, збірники, публікації).

Проблематика, в свою чергу, полягає у низькому рівні соціальної дієвості подібної методологічної розробки — успішність просування новітніх розробок, концепт попиту об'єкти інновацій (товар, послуга) та внутрішньо-зовнішній комунікативно-підприємницький зв'язок не завжди відповідає вимогам сучасності [3].

Варто зазначити, що для Сполучених Штатів Америки проблематичною з точки зору державотворення та державного урядування видається побудова систематизованої моделі інноваційної системи країни, де головна роль належала б висновкам, заснованим на соціологічних, наукових та підприємницьких відгуках. Внаслідок цього, дедалі помітнішою стає алогічність та

невпорядкованість національно-регіонального освітньо-наукового прогресу як джерела розвитку інновацій [4].

В свою чергу, досить алогічним та юридично контраверсійним видається розуміння інституту інноваційної діяльності на території Європейського Союзу. На думку В. Оболенського, формалізований підхід до визначення ментально-морального та законодавчо-правового усвідомлення процесу контрольованої кооперації інноваційної діяльності спричиняє неоднорідне трактування даного поняття різноманітними соціально-винахідницькими угрупованнями [5].

На Рис. 1. зображено актуальний перелік чинників проблематичного державного управління інноваційними процесами у розвинених країнах світу.

Рис. 1. Проблематизм інноваційної діяльності у ЄС та США

На практиці, низьким рівнем соціально-управлінської ефективності у розрізі державно-управлінських процесів, пов'язаних із розвитком інноваційної діяльності у Європейському співтоваристві та Сполучених Штатах Америки, наділений аспект практично-прикладного усвідомлення дійсної проблематики інноваційних процесів. Глобалізований вимір подібних неузгодженостей не дозволяє тлумачити наявні протиріччя з точки зору державно-політичних, циклічно-управлінських та економіко-правничих галузевих урядових шаблів.

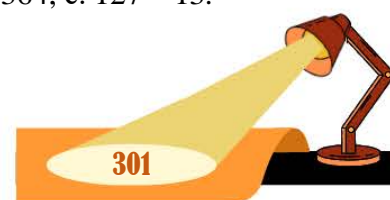
Необхідно зауважити, що недостатньо грамотною та ефективною видається концепція соціального управління (налагодження, нормування) інноваційної діяльності, що зазнає непоодиноких випадків застосування на теренах Європейського Союзу. В теорії, даний підхід є прогресивним та комплексним, проте реальні кондиції його впровадження пов'язані із отриманням негативних результатів : так, симбіоз юридико-адміністративних ресурсів державного управління, у дійсності, має проблемний та знижений коефіцієнт загальної ефективності [6].

Логічно зробити висновок про відносно слабку, недостатньо впорядковану імплементацію технологічних моделей винахідницького розвитку, що застосовується на території Європи та Сполучених Штатів Америки. До того ж, досить рідкісним для світової спільноти винахідництва є позиціонування розробника у якості «вільного художника» — відповідно, не відбувається владно-комунікативної переорієнтації у бік інтелігентного, «м'якого» регулювання суспільних, інтелектуально-розпорядчих та розробницьких теорій інноваційної діяльності [7; 8].

Висновки. Вузькогалузеве, специфічне дослідження інноваційної діяльності розвинених країн світу (зокрема, застосовним є приклади Європейського Союзу та Сполучених Штатів Америки) та її державного регулювання надає можливість виявити деякі її негативні аспекти, серед яких: низька роль соціальної активності, відсутність культивуації інтелектуальної активності простого населення, поєднана із відносно низьким рівнем науково-дослідницької, розробницької, винахідницької та загальної інноваційної культури.

Література:

1. Prange H. Explaining Varieties of Regional Innovation Policies in Europe, 2008, Eurocomission, Belgium // European Urban and Regional Studies, № 8, p.40-49.
2. Шумпетер И. Теория экономического развития / И. Шумпетер .— Эксмо, 2007
3. Матусевич В. Социальный институт : функция, генезис, структура, 2004 // с. 43-56
4. Ивасенко А. Г., Никонова Я. И. Мировая экономика : учебное пособие, 2010. – 640 с.
5. Оболенский В. Технологическое соперничество на мировом рынке, 2003// Мировая экономика и международные отношения // №7, с. 3-12
6. Никонова Я. И., Казаков В.В. Механизм финансового обеспечения инновационной деятельности экономических систем, 2012 // Вестник Томского ГУ // № 364, с. 127 – 13.

7. Howells J. Regional Systems of Innovation, 1999 // Innovation Policy in a Global Economy // Cambridge University Press, Cambridge // p. 67-93.

8. Y.A. Romanenko I.V. Chaplay SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH OF THE SMALL AND MEDIUM BUSINESSES IN UKRAINE ON THE BASIS OF INNOVATION DEVELOPMENT OF DIVERSIFIED ECONOMY/ Romanenko Y.A., Chaplay I.V. // Науковий вісник Полісся. – 2016. - №3 (2016). - С. 134-139.

References:

1. Prange H. Explaining Varieties of Regional Innovation Policies in Europe, 2008, Eurocomission, Belgium // European Urban and Regional Studies, # 8, p.40-49.

2. Shumpeter I. Teoriya e`konomicheskogo razvitiya / I. Shumpeter. — E`ksmo, 2007

3. Matusevich V. Soczial`ny`j institut : funkczija, genezis, struktura, 2004 // s. 43-56

4. Ivasenko A. G., Nikonova Ya. I. Mirovaya e`konomika : uchebnoe posobie, 2010. – 640 s.

5. Obolenskij V. Tekhnologicheskoe sopernichestvo na mirovom ry`nke, 2003// Mirovaya e`konomika i mezhdunarodny`e otnosheniya // #7, s. 3-12

6. Nikonova Ya. I., Kazakov V.V. Mekhanizm finansovogo obespecheniya innovacionnoj deyatel`nosti e`konomicheskikh sistem, 2012 // Vestnik Tomskogo GU // # 364, s. 127 – 13.

7. Howells J. Regional Systems of Innovation, 1999 // Innovation Policy in a Global Economy // Cambridge University Press, Cambridge // p. 67-93.

8. Y.A. Romanenko I.V. Chaplay SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH OF THE SMALL AND MEDIUM BUSINESSES IN UKRAINE ON THE BASIS OF INNOVATION DEVELOPMENT OF DIVERSIFIED ECONOMY/ Romanenko Y.A., Chaplay I.V. // Naukovij vi`snik Poli`ssya. – 2016. - #3 (2016). - S. 134-139.

